

Sivu on laadittu yhteistyössä [Euroopan unionin notaarien liiton \(CNUE\)](#) kanssa.

1 Miten kuolemanvarais määräys (testamentti, yhteinen testamentti, perintösopimus) laaditaan?

Espanjassa on seitsemän erillistä perintöoikeusjärjestelmää. Niitä sovelletaan suoraan Espanjassa asuviin muiden maiden kansalaisiin kaikilla alueilla, joilla on oma – ei espanjalainen – lainsäädäntönsä. Espanjalaisien kohdalla sovellettavana perusteena on alueen kansalaisuus (liittymä alueeseen määritellään Espanjan sisäisen oikeusjärjestyksen perusteella) – 4. heinäkuuta 2012 annetun asetuksen (EU) N:o 650/2012 36 artikla.

On erotettava toisistaan yleisen siviilioikeuden, josta säädetään vuoden 1889 siviililaissa (jota on muutettu usein ja varsinkin vuonna 1978 annetulla Espanjan perustuslailla), mukaiset testamenttimääräykset, sekä itsehallintoalueista Galician, Baskimaan, Navarran, Aragonian, Katalonian ja Baleaarien aluelainsäädännön (*Derecho foral*) tai erityislainsäädännön mukaiset testamenttimääräykset. Mainituilla itsehallintoalueilla on siviilioikeudellista toimivaltaa. Yleisen siviilioikeuden mukaisesti omaisuuden siirtymisestä määrätään testamentilla, mutta siinä ei yleensä hyväksytä perintösopimusta eikä yhteistä testamenttia. Testamentteja voi olla eri muotoisia:

– Julkinen testamentti, joka on tehty notaarin luona. Notaari laatii testamentin ja sisällyttää sen notaarin pöytäkirjaan. Tämä on tavallisin tapa testamentata omaisuus.

– Salainen testamentti on tehty notaarin luona, mutta tämä ei tunne sen sisältöä. Tämä muoto ei ole enää käytössä.

– Holografinen testamentti on testamentin tekijän omakätisesti laatima testamentti, jonka jokainen sivu on tämän allekirjoittama ja päiväämä. Sitä käytetään harvoin.

Yleinen siviilioikeus on saatavilla Espanjan virallisen lehden verkkosivulla (<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). Joitakin englannin- ja ranskankielisiä käännöksiä yleisestä siviilioikeudesta löytyy verkkosivulta

<https://www.mjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traduccion-derecho-espanol>

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on omia testamenttimääräyksiä, ja niillä on kullakin oma erilainen ja erityinen oikeusjärjestyksensä. Joissakin niistä tunnustetaan yhteinen testamentti ja perintösopimus (*pacto sucesorio* tai *sucesión contractual*).

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädäntö on saatavilla verkkosivulla

<http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Miten kuolemanvarais määräys rekisteröidään?

Notaarin luona laaditut kuolemanvarais määräykset rekisteröidään. Testamentin vahvistaneen notaarin on rekisteröitävä testamentti oikeusministeriön ylläpitämään testamenttirekisteriin (*Registro General de Actos de Última Voluntad*). Siinä tapauksessa, että kuolemanvarais määräyksiä on annettu, rekisteri ilmoittaa viimeisimmän testamentin päivämäärän, sitä edellisten testamenttien päivämäärät ja notaarin pöytäkirjan, johon kyseinen testamentti sisältyy. Jos testamentin vahvistanut notaari ei enää harjoita ammattiaan, notaariliitot (*Colegios Notariales*) antavat ajantasaista tietoa asianomaisesta notaarista tai arkistosta, josta testamentti löytyy (<http://www.notariado.org/>).

Rekisteri ei ole julkinen. Rekisteriin on pääsy henkilöillä, jotka todistavat, että heillä on oikeutettu etu perintöön perittävän kuoltua. Pääsy rekisteriin on myös testamentin tekijällä (elinaikanaan), hänen valtuuttamallaan henkilöllä tai, jos on kyse oikeustoimikelvottomaksi julistamisesta, oikeuden päätöksellä valtuutetulla henkilöllä.

3 Sovelletaanko kuolemanvarais määräysten sisältöön rajoituksia (esimerkiksi lakiosa)?

Espanjan yleisen siviilioikeuden mukaisesti tietyille sukulaisille varataan osuus perinnöstä, lakiosan muodossa. Lakiosa koskee jäämistön varallisuutta, johon on lisätty testamentin tekijän määräysten arvo, elävien kesken tapahtuva omaisuuden luovutus mukaan lukien, ja josta on vähennetty velat. Siviililaissa todetaan, että lakiosa on sellainen osa omaisuudesta, josta testamentin tekijä ei voi määrätä, koska se kuuluu tietyille perijöille, joita kutsutaan lakiosaperillisiksi.

Lakiosaperimysjärjestys on seuraava:

Lapset ja näiden jälkeläiset perivät vanhempansa ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaisensa.

Jos edellä mainittuja ei ole, vanhemmat ja suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaiset perivät lapsensa ja näiden jälkeläiset.

Leski laissa säädetyllä tavalla.

Lasten ja suoraan alenevassa polvessa olevien jälkeläisten lakiosa on kaksi kolmasosaa isän ja äidin jäämistöstä. Vanhemmat voivat kuitenkin määrätä näistä kahdesta lakiosasta yhdestä ja antaa sen erityislahjoituksena (*mejora*) lapsilleen tai näiden jälkeläisille. Jäljelle jäävä kolmasosa on jäämistön määrättävissä oleva osa. Sille on luonteenomaista, että siihen myönnetään koko omaisuutta koskeva oikeus, koska kyseessä on yleensä osuus velattomasta kuolinpesästä (*pars bonorum*) muutamin poikkeuksin.

Suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten lakiosa on puolet jäämistöstä, ellei myös leskellä ole lakiosaa, jolloin suoraan ylenevässä polvessa olevien sukulaisten lakiosa on kolmasosa.

Leskelle, joka ei ole laillisessa asumuserossa, kuuluva lakiosa muodostuu käyttöoikeudesta kahteen kolmasosaan perinnöstä, silloin kun ei ole suoraan ylenevässä polvessa olevia sukulaisia eikä suoraan alenevassa polvessa olevia jälkeläisiä. Jos vainajalla on jälkeläisiä suoraan alenevassa polvessa, lesken lakiosa muodostuu käyttöoikeudesta yhteen kolmasosaan. Jos vainajalla on vain suoraan ylenevässä polvessa olevia sukulaisia, lesken lakiosa on käyttöoikeus puoleen perinnöstä. Perilliset voivat maksaa tämän lakiosan käteisenä.

Edellä mainittujen itsehallintoalueiden alue- tai erityislainsäädännössä on monenlaisia lakiosaa koskevia erityismääräyksiä. Niistä voidaan mainita esimerkiksi *pars bonorum* -lakiosa ja *pars valorum* -lakiosa eli perillisellä on oikeus osaan omaisuuden arvosta ja se maksetaan rahamääräisenä ja se yksinkertaisesti luo oikeuden, kuten Kataloniassa. Se voi myös olla symbolinen lakiosa, kuten Navarrassa, mikä tarkoittaa pelkästään, että testamentissa on lakiosan maksamisen takaava vakiosanamuoto.

4 Jos kuolemanvarais määräystä ei ole laadittu, kuka perii ja kuinka paljon?

On syytä muistuttaa, että Espanjassa on seitsemän eri perimysjärjestelmää. Jos testamenttiperillisiä ei ole, yleisen siviilioikeuden mukaisesti lakimääräinen perimysjärjestys on seuraava: 1. suoraan alenevassa polvessa olevat jälkeläiset; 2. suoraan ylenevässä polvessa olevat sukulaiset (molemmissa tapauksissa leskellä on käyttöoikeus joko kolmasosaan tai puoleen omaisuudesta); 3. leski, joka ei ole laillisessa asumuserossa; 4. neljännen asteen sukulaiset (eli serkut); 5. valtio.

Aluelainsäädännöissä on omaisuutta koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä. Niiden nojalla vainajan voivat periä sukulaisten lisäksi itsehallintoalue, jolla testamentin tekijä asui, sekä jotkut tietyt konkreettiset instituutiot asiaa koskevissa säännöksissä säädettyin muotovaatimuksin ja ehdoin.

5 Mikä on toimivaltainen viranomainen

5.1 perintöasioissa?

Jos kuolemanvaraismääräystä ei ole laadittu, notaarit ovat toimivaltaisia päättämään, ketkä ovat laillisia perillisiä (perillisaseman vahvistaminen).

Jos joku asianosaisista riitauttaa perillisaseman, perinnön sisältämän omaisuuden tai perinnönjaon, riita-asian ratkaisee oikeusviranomainen asianomaisella menettelyllä.

5.2 vastaanottamaan perinnön vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Perinnön vastaanottaminen ja siitä luopuminen tapahtuu yleensä notaarin läsnä ollessa. Perinnön nimenomainen vastaanottaminen voidaan ilmoittaa myös yksityisellä asiakirjalla. Jos kuitenkin tarvitaan todiste ja jos kyse on omaisuuden siirtämisestä, tarvitaan julkinen notaarin asiakirja. Tämä ei rajoita Espanjan diplomaatti- tai konsuliedustajan, jolla on oikeus hoitaa notaarin tehtäviä, mahdollisia toimia.

Perintö voidaan vastaanottaa hiljaisesti toteuttamalla toimia, joista käy yksiselitteisesti ilmi halukkuus perinnön vastaanottamiseen tai joita voi toteuttaa ainoastaan perillinen.

Henkilö, joka voi osoittaa, että perillisen suorittama perinnön vastaanottaminen tai siitä luopuminen koskee hänen etujaan, voi pyytää notaaria ilmoittamaan perilliselle, että tämän on vastaanotettava perintö tai luovuttava siitä 30 kalenteripäivän kuluessa.

Jos perillinen luopuu perinnöstä omien velkojensa vahingoksi, velkojat voivat pyytää tuomariä valtuutusta vastaanottaa perintö perillisen puolesta tämän velkojen kattamiseksi.

Perinnön osittainen tai ehdollinen vastaanottaminen ei ole mahdollista. On kuitenkin mahdollista ottaa vastaan perintö, mutta ei testamenttisaantoa, ja päinvastoin.

5.3 vastaanottamaan testamenttisaannon vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Sama viranomainen kuin edellisessä kohdassa käsitellyn perinnön vastaanottamisen tai siitä luopumisen yhteydessä.

Poikkeuksen osittaisen vastaanottamisen kiellosta muodostaa kuitenkin tilanne, jossa on useita vastikkeettomia testamenttisaantoja (tai kaikki testamenttisaannot ovat vastikkeellisia). Tällöin testamentinsaaja voi ottaa ne vastaan tai luopua niistä yksitellen toisistaan riippumatta. Testamentinsaaja ei kuitenkaan voi kieltäytyä vastikkeellisesta osasta ja ottaa vastaan vain vastikkeettoman osan.

5.4 vastaanottamaan lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen?

Lakiosasta sinänsä ei voi luopua eikä sitä voi vastaanottaa, vaan sen saa testamenttisaantona tai käyttöoikeutena, paitsi jos oikeustoimella määrätään, että perinnöstä on suoritettava maksu tai luovutettava omaisuutta.

Siviililaissa sallitaan perinnöstä luopuminen ja erityislahjoituksen (joka on yksi jälkeläisten lakiosan kahdesta kolmasosasta) vastaanottaminen.

6 Esitelkää lyhyesti kansallisen lainsäädännön mukainen perintöasian ratkaisumenettely, mukaan lukien kuolinpesän purkaminen ja sen omaisuuden jakaminen (kertokaa myös, aloittaako tuomioistuim tai muu toimivaltainen viranomainen perintöasioita koskevan menettelyn omasta aloitteestaan).

Jos on olemassa testamentti ja testamentin tekijä on nimittänyt testamentin toimeenpanijan (*albacea*), tällä on valtuudet maksaa hautauskustannukset ja testamenttisaannot, säilyttää pesän omaisuus, puolustaa testamentin pätevyyttä ja panna se toimeen.

Jos nimitetään pesän selvittäjä (*contador-partidor*), tämä vastaa kuolinpesän jaosta. Pesän selvittäjän voivat nimittää testamentin tekijä, perilliset yhteisestä sopimuksesta tai oikeusvirkaillija (*Secretario judicial*) tai notaari 50:tä prosenttia kuolinpesän varoista edustavien perillisten ja testamenttisaajien pyynnöstä.

Jos pesän selvittäjää ei ole eikä testamentin tekijä ole määrännyt perinnönjaosta, perilliset voivat jakaa perinnön keskenään parhaaksi katsomallaan tavalla. Käytännössä molemmissa tapauksissa perinnönjako ja omaisuuden siirtäminen tapahtuu notaarin läsnä ollessa todisteen luomiseksi ja oikeuksien rekisteröimiseksi.

Jos pesän selvittäjää ei ole nimitetty, perinnönjako suoritetaan oikeudellisella menettelyllä, mikäli joku perillisistä sitä pyytää. Menettelyssä nimitetään asiantuntija kuolinpesän arviointia varten ja pesän selvittäjä perinnönjakoa varten. Jäämistön hoitajan nimittämisestä ja siitä, että tuomioistuim laatii luettelon jäämistöstä, voidaan pyynnöstä sopia myös etukäteen. Pesän selvittäjän suorittamat perinnönjakotoimet (sekä tuomarin niihin mahdollisesti tekemät muutokset siinä tapauksessa, että joku perillisistä vastustaa niitä) sisällytetään notaarin pöytäkirjaan.

7 Miten ja milloin henkilöstä tulee perillinen tai testamenttinsaaja?

Perintöön tai testamenttisaantoon lain tai kuolemanvaraismääräyksen perusteella oikeutetuista henkilöistä tulee perillisiä tai testamenttinsaajia, kun he ottavat vastaan perinnön tai testamenttisaannon (ks. kohta 5.2). Vastaanottamisen vaikutuksia sovelletaan takautuvasti testamentin tekijän kuolemasta lähtien.

8 Ovatko perilliset vastuussa perittävän veloista? Millä edellytyksillä?

Silloin kun perintö otetaan vastaan sellaisenaan, perillinen on vastuussa kaikista perintöön liittyvistä veloista, ei pelkästään jäämistöomaisuudella vaan myös omalla omaisuudellaan.

Silloin kun henkilö ottaa perinnön vastaan siten, että velkavastuu rajoittuu jäämistön arvoon, perillisen vastuu perintöön liittyvistä veloista rajoittuu hänen saamansa perinnön määrään.

9 Mitä asiakirjoja ja/tai tietoja tavallisesti edellytetään kiinteän omaisuuden rekisteröintiä varten?

Perillisen tai testamenttinsaajan asema ei yleisesti ottaen ole peruste sille, että oikeus tiettyyn kiinteään omaisuuteen kirjataan kiinteistörekisteriin (*Registro de la Propiedad*), koska tällainen asema ei anna esineoikeutta tiettyihin omaisuseriin, vaan sen perusteella rekisteriin voidaan tehdä vain väliaikainen merkintä. Perillisillä on suhteellinen oikeus koko perintöön. Testamenttinsaajilla on henkilökohtainen oikeus vaatia perillistä luovuttamaan heille testamentattu omaisuus. Oikeuksien siirtäminen edellyttää perinnön tai testamenttisaannon vastaanottamista ja tietyn omaisuuden siirtämistä. Perinnönjaosta ja omaisuuden siirtämisestä voidaan luopua vain tietyissä tapauksissa (esimerkiksi jos perittävällä on vain yksi perillinen, omaisuus koostuu yhdestä esineestä tai koko perintö on testamentattu testamenttinsaajalle).

Kiinteän omaisuuden rekisteröinti edellyttää notaarin luona tehtyä julkista asiakirjaa perinnön ja omaisuuden käyttöoikeuksien vastaanottamisesta tai tuomioistuimen päätöstä. Sen on sisällettävä (tai siihen on liitettävä) täydentävinä asiakirjoina mahdollinen jälkisäädös (testamentti, perillisten ilmoitus, perintösopimus) kirjallisen kuolintodistuksen ja testamenttirekisteristä saadun todistuksen lisäksi. Rekisteröinti edellyttää myös, että perintöverot on maksettu.

9.1 Onko jäämistön hoitajan nimittäminen pakollista tai pyynnöstä pakollista? Jos on, miten nimittäminen toteutetaan kummassakin tapauksessa?

Espanjan lainsäädännössä ei edellytetä jäämistön hoitajan nimittämistä. Pesänhoitajan nimittämisestä voidaan kuitenkin päättää perinnönjaossa tietyissä tilanteissa.

9.2 Kenellä on oikeus toimeenpanna perittävän kuolemanvaraismääräys ja/tai hallinnoida jäämistöä?

Jos testamentissa on nimetty (yleislain nojalla) testamentin toimeenpanija, tämä toteuttaa jäämistön hallintoa koskevat toimet (ks. kohta 6).

Perittävä voi myös nimittää testamentissa pesänselvittäjän, joka arvioi kuolinpesän ja vastaa sen jaosta.

Yleensä erotetaan toisistaan kolme jäämistön hoitajaa eli testamentin toimeenpanija, pesänselvittäjä ja pesänhoitaja. Heillä kaikilla on jäämistön hallintaa koskevat valtuudet, joita perittävä tai tuomioistuimien tai joissakin tapauksissa perilliset voivat muuttaa.

9.3 Mitkä valtuudet jäämistön hoitajalla on?

Pesänhoitajan keskeisiin valtuuksiin kuuluvat

kuolinpesän edustaminen

määräaikainen selontekovelvollisuus

pesän omaisuuden säilyttäminen ja muut tarvittavat hallintotoimet.

10 Mitä edunsaajan aseman ja/tai oikeudet osoittavia asiakirjoja kansallisen lainsäädännön mukaisesti tavallisesti annetaan perintöasioita koskevan menettelyn aikana tai sen päättyessä? Onko niillä todistusvoimaa?

Lakimääräiseen perimysjärjestykseen liittyvä perillisten ilmoitus on virallinen asiakirja, jolla todistetaan laillisen perillisen asema ja tälle kuuluva perintöosuus.

Notaarin asianosaisten sopimuksen perusteella laatimalla perinnön vastaanottamista ja perinnönjakoa (ja soveltuvin osin testamenttisaantojen luovutusta) koskevalla julkisella asiakirjalla osoitetaan omistusoikeudet jäämistön tiettyihin omaisuuseriin.

Jos perintöasia viedään oikeuteen, tuomioistuimen päätös, jolla hyväksytään perinnönjako (ja ratkaistaan mahdolliset riidat), muodostaa täytäntöönpanokelpoisen asiakirjan, ja se on vahvistettava notaarin luona laissa säädetyllä tavalla.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 14/12/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.